

MIÉRT LETT ISTEN EMBERRÉ?

1János 1,1-4. | János levelei 1. rész

1. Amikor az idős János apostol, valamikor a Kr. u. második század elején elhatározta, hogy körlevelet ír Kis-Ázsia keresztény gyülekezeteinek, a Krisztus követők első nagy nemzedékének többsége már az Úrhoz költözött. A kezdeti nagy lendület, a sok örömteli megtapasztalás, a megannyi megélt csoda, részben már a múlté. A levél megírásának korában a kereszténység sokaknál szokássá, szép hagyománnyá lett, az evangélium betartandó szabályokká. Az egyházat üldözések és tévtanítások szorították. Sokakban kialudt az első szeretet lángja. A másod- és harmad generációs keresztényeken pedig erőt vett a letargia. *János az utolsó élő tanú, Jézus egyetlen még élő apostola, nem nézhette tétlenül, hogy a kereszténység feloldódjon az őt körülvevő világban!*

2. Az apostol első levelét azzal a bizonyoságtétellel kezdi, ami minden mondanivalójának az alapját adja! Arról ír, amit Jézus kortársaival együtt hallott, a szemével látott, egészen közlőrlől megfigyelt, sőt, a kezével érintett is. *Hogyan beszél erről?*

Először is számára Jézus nem Valaki, aki ügyes trükkökkel kábította kortársait, hanem *Ő Isten, aki emberi testet öltött, hús-vér emberré lett.* Szavainak éle van, mert az apostol korának két nagy tévtanítása ennek ellenkezőjét állította. Mindkét irányzat elfogadhatatlannak tartotta azt – a doketisták és gnosztikusok is –, hogy Isten valódi emberré lett volna. Szerintük az anyag alacsonyabb rendű és romlott. Valami, amihez nem lehetett köze Krisztusnak, és valami, ami nem adhatott „szállást” isteni természetének. Szerintük Jézus csak látszólag volt emberi, aki nem rendelkezett valódi, fizikai testtel. Olyan volt, mint valamiféle jelenés, érzéki csalódás.

János szavai azonban egyértelművé teszik, hogy Jézus nem egy trükkös jelenés volt, hanem egy valóságos és az emberi érzékszervek számára is megtapasztalható személy. Akiben az emberi történelemnek egy nagyon is meghatározható pillanatában: *„megjelent a halhatatlan élet”.* S ennek ő, János, maga is tanúja volt, és Őt, akit látott és hallott, Őt, a halhatatlan Életet hirdeti mindenkinek!

Másodszor azt is hangsúlyozza, hogy *nem ő volt az egyetlen tanúja mindennek!* Sokakkal együtt élte át azt, hogy az Örökkévaló, az Időtlen, belépett a történelemben, és megjelent az embereknek. Az, aki kezdettől fogva volt, az addig láthatatlan Isten, leleplezte önmagát, és megmutatta hús-vér arcát. Az időtlen Ige, emberként testté lett.

Harmadszor Jánosnál a „megjelent” szó nem azt jelenti, hogy egy addig nem létező egyszer csak létezővé lett, hanem azt, hogy az addig nem látható Isten megtapasztalhatóvá, megfoghatóvá tette önmagát. Az Ószövetségben Isten volt a Hang, aki *„sokszor és sokféleképpen szólt ... a próféták által”* Zsid. 1,1., Jézusban ez a Hang emberré lett, testet öltött, így már nemcsak hallhatóvá, hanem láthatóvá, sőt, érinthetővé is tette önmagát.

Negyedszer az apostol szerint Jézus nem egy emlék, nem Valaki, Aki volt, hanem Valaki, aki *mindig és szünet nélkül van!* Bizonyoságtételében ugyanis nemcsak azon van a hangsúly, amit személyesen átélt és megtapasztalt, hanem azokon a szavakon is, hogy „tanúskodunk, hirdetjük és írunk”. A személyesen átélt dolgok nyomatékainak adnak szavainak, mert szavai egy élő tanú szavai. Az őt hallgatók azonban már másként, *nem kevésbé katartikus módon* tapasztalhatják meg Jézus valóságát!

A Márk 16, 20-ban ezt olvassuk: *„Azok pedig (ti. a tanítványok) elmentek, hirdették az igét mindenütt, az Úr pedig együtt munkálkodott velük, megerősítette az igehirdetést a nyomában járó jelekkel.”* A János apostol által használt szavak – „tanúskodunk, hirdetjük és írunk” – is ugyanezt az igazságot támasztják alá! Az ember mindig csak tolmács, Krisztus az, aki munkálkodik! Ő a halhatatlan Élet, aki halhatatlan, azaz örök életet ad Szentlelke és az emberi tanúságtétel, a tanítás és írott ige által.

Hogyan történik ez? A hitoktató megkérdezte a gyerekeket: „Ki az közületek, aki látta már a szelet? Le tudná írni milyen színű, mekkora, milyen az alakja?” A gyerekek csóválták a fejüket. A tanító tovább kérdezte őket: „Akkor honnan tudjátok azt, hogy a szél mégis létezik?” „Hát, – válaszolta az egyik kislány – mert látjuk, ahogyan mozgatja a fák lombjait.” – Mi bizonyosságot teszünk és hirdetjük Krisztust az embereknek, és látjuk, tapasztaljuk, ahogyan formálódik, átalakul az életük. Nem látjuk Krisztust, de látjuk és tapasztaljuk szavának hatását és élet átformáló erejét!

3. Isten emberré létele azonban nem öncélú magamutogatás. Nem az a célja, hogy lenyűgözzön bennünket, hogy önmagára vonja elvesztett figyelmünket. Sőt a keresztyén bizonyoságtételnek és igehirdetésnek sem lehet csupán a figyelemfelkeltés és az ismeretterjesztés a célja! *De ha nem ezek, akkor mégis mi?*

János segítségével két szóval válaszolok: *közösség és öröm.* Koinónia és khará.

A *konóniát* a klasszikus görögben gyakran használták a legbensőségesebb emberi kapcsolatokra, pl. a házasságra. János azonban ezt a jelentését tovább mélyíti: *„Amit látunk és hallottunk, azt hirdetjük nektek, hogy titeket is bevonjunk abba a szeretet-közösségbe, amelyben az Atyával és a Fiával, Jézus Krisztussal élünk.”* Ez Isten célja, és végső soron ez a keresztyén bizonyoságtétel célja is: közösséget teremteni az Atyával és a Fiával, és közösséget teremteni ember és ember között. Mindez elképzelhetetlen Krisztus nélkül!

1976-ban Richard Dawkins a híres ateista, „Az önző gén” című bestsellerré lett könyvében azt állította, hogy az emberektől nem várhatunk el mást, mint az önzőséget, hiszen: „Túlélőgépek vagyunk - programjukat vakon követő robotszerkezetek, akiknek az a dolguk, hogy megőrizték a géneknek nevezett önző molekulákat.” (Előszó) Igaza van? Nem ezt látjuk, nem ezt tapasztaljuk? Az emberi társadalmakat az önérdekek mozgatják, az önzés áthat és szétfeszít mindent. Születésünktől a halálunkig bántjuk és gyilkoljuk egymást, hogy a másiknál előbbre és többre jussunk. *De abban az életében, ahol Krisztus által helyreáll a közösség Isten és ember között, ott megnyílik az út afelé is, hogy ember és ember között is leomoljanak az önzésből és önérdekből épült választó falak!*

A Biblia bizonyágtétele szerint Isten az öröm (a khára) forrása. A kegyelem szavában: a khárisz-ban is ott találjuk az öröm szavát. Az üdvtörtént fontos eseményeinél, ott, ahol a kegyelem ereje is megmutatkozik, mindig jelen van az öröm is! Jézus születésekor örömet hirdetnek az angyalok. Az utolsó vacsorán Jézus olyan örömről beszél, ami teljes lesz és elpusztíthatatlan. Feltámadása elképzelhetetlen örömmel tölti be az addig gyászoló tanítványai szívét. És a mennyben is öröm van minden megtérő bűnös miatt. Cseri Kálmán, egykori pasaréti igehirdető írta ezt a keresztyén örömről Pál apostol szavait magyarázva: „tele vagyok vigasztalódással, minden nyomorúságunk ellenére csordultig vagyok örömmel.” ^{2Kor. 7,4.} Annyira csordultig, hogy másoknak is jut belőle. Ez az öröm nem feltétlenül harsány jókedv, hanem annak az egyenletes, csendes belső békessége, reménysége, derűje, aki tudja: Jézus szeret engem, az ő kezében van az életem, s itt a földön is minden helyzetben, halálom óráján, és a halál után is ő velem marad és én övele.” (Mi a tartós öröm titka)

Egy régi történt is alátámasztja Cseri Kálmán gondolatait: „Massena, Napóleon egyik tábornoka tizenhét ezer emberrel felvonult egy osztrák város ellen, amelynek nem védekezhetett ekkora túlerő ellen. A városi tanács összeült, és eldöntötte, hogy megadják magukat. Ekkor a város esperese arra emlékeztette őket, hogy húsvét van, és könyörgött, hogy a szokásos módon tartsák meg az istentiszteletet, és hagyják Isten kezére a bajt. Ezt tették; a franciák pedig a templomi harangok örömteli megszólalását hallva arra a következtetésre jutottak, hogy osztrák felmentő sereg megérkezett, és amilyen gyorsan csak tudtak, táborot bontottak. Mire az ünnepi harangok elhallgattak, addigra Massena marsall seregei eltűntek a városka falai alól.”

4. Jánossal együtt nekünk is hirdetniünk kell: *Isten Krisztusban emberré lett.* Mondjuk tovább a körülöttünk élőknek: Isten azért lett emberré, hogy *közösséget teremtsen önmagával és közösséget egymással,* és hogy *olyan örömmel ajándékozzon meg, ami nem a körülményeink és gyakran változó érzelmeink függvénye.* Hadd idézzem ismét Cseri Kálmánt: „Lehetséges az, hogy ennyi nehézség között is örül valaki? Van olyan, hogy „mindenkor” tud egy ember örülni? Igen, ha „az Úrban” él. Mit jelent ez? Azt, hogy az élő Krisztussal való lelki közössége mikroklimaként körülveszi, és örömét ez határozza meg, nem a külső körülmények. Bármilyen történik körülötte, a Krisztusban megtalált csendes öröme nem változik.”